

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 250 Lei. — Șase luni 130 Lei. — Trei luni 75 Lei. — Pentru străinătate un an 500 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marți și Vineri

Prețul inserțiunilor: un șir pe 4 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Înainte de alegeri

(x) Sântem în junul alegerilor de deputați la sinoadele noastre eparhiale pentru noul period de trei ani: 1924, 1925 și 1926.

Circulara ce am publicat în Nr. 19 al ziarului nostru, arată dispozițiile luate de P. Ven. Consistor în vederea alegerilor din arhidieceza ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu.

La sfârșitul circularii se cuprinde următorul îndemn:

În fine sfătuim și îndemnăm pe toți credincioșii bisericii noastre, și îndeosebi onorata preoție, ca să refuze orice influențe și ingerări străine de interesele spirituale ale sfintei noastre biserici, și să se apropie de alegeri cu conștiința curată, în pace și bună înțelegere, cu gândul exclusiv la binele și înaintarea bisericii.

Cuvintele acestea nu însemnează alt ceva, decât că prețimea, dar și credincioșii mireni, să excludă politica de partid din biserică.

Nu se cere dela nimeni să rămâne nemulțumit în fața problemelor vremii de astăzi. Dar, de altă parte, trebuie să admitem, că biserica reprezintă direcția conservatoare în mișcările publice, culturale și politice: ea refuză a primi orice faptă care i se pare prea exagerată și care nu răspunde tradiției sale. Numai pe asemenea drum, biserica ortodoxă a fost în stare a desfășura activitate binefăcătoare asupra întregului popor românesc, făcându-l să reziste împotriva catastrofelor, mai vechi și mai nouă, când se puneau la cale atențiile pentru desființarea lui.

În biserica scutită de luptele politice militante vom găsi totdeauna mijlocul a ne opune încercărilor de acest fel.

În puterea conștiinței noastre creștinești ortodoxe am suportat prigoniri dese, asupriri din cele mai crâncene.

Astăzi, în situația schimbată și cu mare libertate de acțiune, nu trebuie să ne pierdem bunul cumpăt ce-l aveam în timpuri de restriște.

Preoțimea noastră, dacă nu se aruncă în valurile tulburi ale luptelor politice, își va păstra deplina încredere a turmei cuvinătoare; — autoritatea ei însă va slăbi în cazul contrar, când credincioșii vor observa cum interesele mari ale altorului se confundă din partea conducătorilor sătești cu anumite interese, mai mult materiale, ale singuraticilor și nu ale obștei.

Buna credință a poporului și a clerului să nu se lase dar a fi exploatată, în

scopuri politice, cu promisiuni de strălucite retribuții și cu alte favorizări și «recunoștințe» ușor de făgăduit și de obicei imposibil de realizat.

Purătorii de grijă ai bisericii noastre țin socoteală de dorințele și necesitățile slujitorilor ei și intervin, cu autoritate și competență, de câte ori cere trebuința.

Nu este de altfel în firea adevăraților preoți de a răvni la bogăție trecătoare, când este așa de mare trebuința de a păstra vechea comoară sufletească: conștiința curată și casa cinstită, în care să poată intra orice bun creștin și ortodox fără a se umili.

Acțiunea preoției să fie mereu îndreptată spre a ridica moralul scăzut al credincioșilor și a-i păzi de elementele coruptoare, care ne învrăjmășesc și ne pregătesc ruina.

Stăruim deci din nou, cu toată făria, ca întreg clerul și poporul nostru să se căluzească în alegeri exclusiv de considerante ale bisericii din care fac parte.

În fața tratativelor asupra concordatului, ținem să reamintim cum a lucrat în viață episcopul Székely, care n'a stat la îndoială în pragul morții sale să și frângă jurământul de fidelitate. Acest episcop a exploatat, — cum constată revista L. R. de la Oradea Mare — cu îngăduința guvernului român moșile și pădurile episcopale, tot ce s'a putut exploata ori mai bine zis despoia de pe bunurile episcopale, transportând până la ultimul ban în Ungaria. Pe deasupra, cu permisiunea guvernului român a mai transportat în Ungaria 18 vagoane de mobilă, obiecte de artă, vase scumpe, tot aurul și argintul și pietrele scumpe din reședința episcopală, de o valoare fabuloasă. De exemplu, numai galeria de tablouri care se licitează acum în Budapesta, s'a evaluat de către specialiști la un miliard de coroane.

Autoritățile române în hiperzelul lor au tălmăcit acest exod al comorilor, care aparțin episcopiei catolice de sub imperiul român. I se mai da la trecere în Ungaria și onorul de a fi servit de un ofițer superior român până la trecerea pe pământ unguresc, întocmai ca unui domitor încoronat. Onoruri care nu se dau unui episcop sau unui alt demnitar român. În curajul de această fetizișare românească în capul lui intrigat de panaghabarism s'a plăsmuit gândul eroic a nu recunoaște de legală și desăvârșită stăpânirea românească asupra Ardealului, contrar jurământului de fidelitate.

Bucovina și Vaticanul. În publicația crăioveană, *Arhivele Otteniei*, citim următoarele rânduri semnate de dl Ștefan Bosie:

«Masa cea mare a poporului este refractară propagandei papiste în Bucovina, ori câte concordate ar mai plînuși pe viitor Vaticanul. Și ce n'am făcut ieri, răsărit, vom face astăzi, când sântem la oală 14,000,000 români?»

Vor înțelege oare catolicii măcar de aci înainte, ori vor întinde coarda propagandei mai

departe? Viitorul n-o va dovedi. Se pare însă că — după semnele care ne vin din alte părți, și dacă nu va fi cu supărare, chiar după constatățile făcute la încoronare, catolicii își pregătesc un plan de mobilizare generală, pentru a cuprinde și ce a mai rămas neapucat de ei. Cu alte cuvinte un nou «Deutsch und über alles». Numai să nu pleznească și coarda Sanctității Sale, cum a pleznit aceea a lui Wilhelm!

Fapt este că biserica noastră nu poate rămâne indiferentă în fața acestor încălcări. Dela 1699, între noi și înaltul părinte dela Roma s'a iscat un proces, care odată și odată trebuie să-i găsească un deznodământ.

Știm bine că în timpul răboaiului european, și mai ales către sfârșitul lui, când nemții ne vârase cutitul în bregăță, «Sanctitatea sa» cerea, prin dl Marghiloman, pe lângă munții și codrii noștri, egalitate dacă nu mă înșel între biserica românească și cea catolică; astăzi s'ar mulțumi cu ceva episcopate. Să aibă răbdare până cresc copiii ce-i învățăm astăzi în școlile noastre.

Când apele românești vor intra cu totul în matcă, îl vom pofti să asiste la adevărata unire a bisericilor noastre și i vom da ca dar la plecare o coroană de crini cu inscripția scumpă inimii sale: Biserica «unită» română — regrete eterne».

Concordatul

— Cuvintele Arhierilor —

I. P. S. Sa Mitropolitul primat Miron a făcut zilele acestea câteva declarațiuni, ca răspuns la întrebările ce i s'au pus din partea redacției ziarului Universal, în chestiunea concordatului cu Vaticanul.

În resumat I. P. S. Sa a declarat următoarele:

Concordatului trebuie să i premerge legea principală de organizare a bisericii ortodoxe, căci ar fi înlocuibil ca țara să poarte întâi grija unei confesiuni intime în raport cu masele ortodoxe române. *Cuprinsul* concordatului poate să fie o primădie pentru țară, dacă judecăm cu ce mijloace a obținut să lucreze biserica romano-catolică împotriva românilor din timpuri vechi și până în zilele noastre. Concordatele, de alt fel, n'au avut trăniciole și ele nu s'au sfârșit cu bine nici chiar în țările cu populațiune romano-catolică, cum e Franța, Bavaria și Austria. Înaltul prelat după ce amintește chestiunea uriașelor averi primite de biserica romano-catolică din pământul țării, precum și situația ei privilegiată și cu totul legală, arată și greșelile guvernelor române, zicând: Unele guverne ale României, neorientate în complicatele chestiuni confesionale din Ardeal, au mai făcut enormă greșală de a elibera aceste uriașe averi de datoria de a susține biserica catolică, clerul și organismul ei, acoperind cu mână largă din vistieria statului aceste cheltuieli, plăind de ex., până și pe cocișul episcopului dela Oradea Mare, cu toate că avea sub a lui stăpânire peste 300,000 jugure de pământ. Asemenea sânt plăști din bugetul statului câte 6—8—10 canonici de pe lângă fiecare episcop, pe când bietele cancelarii episcopale ale bisericii naționale din vechiul regat, tânjesc cu câte doi funcționari superiori plăști cu salariu egal, sau chiar mai mic decât un servitor de o cameră. Și canonicii n'au altă funcție decât a fi sfetnicii episcopului cu specialitatea

la care fiecare are pregătire. Şi totuşi intelctualitatea românească, cu totul neorientată în materie bisericească, aşteptă dela episcopii români minuni de activitate pastorală. Interese vitale de dreptate şi de echitate cer ca să se restituie situaţiunea, pe care biserica catolică a avut-o în Ungaria cea hipercatolică, exercitând regele României, pe calea sa constituţională, dreptul de patronat asupra averilor cu toate consecinţele de drept şi de necesitate ce decurg din această calitate.

Declaraţiile l. P. S. Sale se termină astfel: Beneficiile ţării trebuie împărţite cu mână frăţească între toţi. Astăzi, biserica ortodoxă este cea mai lipsită şi de drepturi, şi de mijloace, ceea ce este spre dauna simplită şi a neamului şi a ţării. Când se vor cunoaşte amănuntele acestei reglementări, biserica ortodoxă doreşte să se deie tuturor cultelor ceea ce li se cuvine, dar fără a se crea una situaţie excepţional de favorabilă la paguba altora.

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a făcut zarului Universul următoarele declaraţiuni în chestiunea concordatului:

Mă întreb: pentru cine se face oare concordatul?

Se face el pentru cei 1.200.000 de greco-catolici?... Mă mîngîlesc cu credinţa că aceşti români greco-catolici n'au cerut el această măsură a concordatului, cu alte cuvinte că nu ei au apelat la intermediul unei terţe persoane pentru apărarea şi protejarea intereselor lor; socotesc că ei se vor arăta mai bucurători să aibă a face în acest scop cu guvernul ţării, oricare ar fi el, decât să recurgă la o forţă din afară de hotarele noastre.

Atunci, se va fi făcând oare concordatul pentru cei aproape 400.000 catolici unguri?

Nu pot crede că guvernul nostru să fi găsit necesar să ia o asemenea măsură special pentru protejarea intereselor acestei minorităţi.

Motivele care ar determina la noi concordatul, nu se văd. Şi aceste motive nu trebuie să le inventăm, pentru că măsura în care vom face să existe atari motive, în aceeaşi măsură vom face să fie turburată opera de consolidare a vieţii noastre interne naţionale.

Cât priveşte caracterul pe care o asemenea înţelegere urmează să-l aibă, eu sper că în nici un caz guvernul ţării nu va avea ideea să creeze o situaţie de privilegii pentru o minoritate de 400.000 catolici unguri, minoritate pentru care se pare că se încheie anume concordatul.

Suveranii români în Anglia. Regele şi Regina României au acceptat invitaţia făcută de primăria oraşului Londra. La 30 Mai, MM. LL. vor fi primite la Guildhall în Londra cu tot ce remoniatul, apoi vor lua dejunul cu primarul şi corporaţiunea Londrei.

Preoţii şi concordatul

Am anunţat că preoţii din capitală, studenţii facultăţii de teologie şi un mare număr de doamne şi domni au luat parte în 20 I. c. la protestarea contra concordatului cu Vaticanul. Adunarea a votat următoarea moţiune:

Cîrul din capitală al bisericii creştine ortodoxe, societatea studenţilor facultăţii de teologie din Bucureşti şi creştinii ortodocşi, adunaţi din propriul nostru indemn, astăzi, 20 Martie 1924, în localul societăţii clerului român «Ajutorul», ca fii al bisericii ortodoxe române strămoşesti şi cetăţeni ai acestei ţări, pe care numai noi şi morţii noştri sumpi, am făcut-o mare şi puternică cu nespuse jertfe şi suferinţe;

Alarmă de veste, că guvernul nostru se ocupă în acest moment cu pregătirea concordatului, pe care vrea să-l încheie cu Scaunul dela Roma;

După ce am ascultat cuvântările preoţilor şi conceleştienilor noştri;

Reamintim onor. guvern. că în Decembrie 1920 guvernul din acel timp dîrind să încheie concordatul cu Roma, noi ne-am ridicat, am protestat şi am cerut să nu se facă concordatul pentru motivele arătate în scris şi public, în «Memoriul în chestiunea concordatului», adresat dîlor deputaţi şi senatori.

Acest memoriu a putut fi relajat, pentru că guvernul de atunci a pus la dispoziţiunea noastră «proiectul de concordat» ce lucrase. Această măsură bună a guvernului, i-a folosit pentru că luând cunoştinţa de motivele opunerii noastre, pe care judecându-le cu sentiment românesc şi găsindu-le întemeiate, a renunţat la concordat, ca la un act periculos statului nostru.

Reamintim onoratului guvern că atunci, alături de noi, s'a găsit întreg partidul liberal care astăzi conduce ţara, pe motivul că nu se putea încheia concordatul înainte ca ţara să-şi fi dat constituţiunea care trebuia să fixeze cadrul relaţiunilor dintre stat, biserica dominantă şi biserica locuitorilor convieţuitori cu noi în România;

Reamintim onoratului guvern că, de atunci s'a votat constituţiunea noastră, chiar de către acest guvern; că în această constituţiune, art. 22 cuprinde principiile generale ale relaţiunilor dintre stat, biserica dominantă şi celelalte biserici; că ultimul aliniază are următorul cuprins:

«Raporturile, dintre diferitele culte şi stat, se vor stabili prin lege»;

Reamintim onoratului guvern că pe baza acestui principiu, raporturile dintre statul român şi cetăţenii români din orice naţionalitate conlocuitori aparţinînd bisericii catolice, urmează a se regula printr-o lege; că, România, stat liber şi suveran pe destinele ei, cu nici un preţ nu poate încheia cu nici un stat din lume, convenţii sau concordate prin care acel stat, să administreze o instituţie românească fie ea chiar şi o biserică, şi nici ca acest stat să garanteze purta-

rea locuitorilor români care i ar aparţine», pentru motivul că ţara românească ar fi decăzută astfel din suveranitatea ei.

Reamintim onoratului guvern, că concordatele au avut rostul lor în trecut, când statele nu erau state naţionale suverane, pe când Scaunul dela Roma era o putere politică, un stat papal; şi că concordatele se încheiau mai mult între capii statelor şi papa, decât între state, pentru că timpurile îngăduiau asemenea abuzuri ale suveranilor lor;

Reamintim onoratului guvern că în statul cel mai catolic, în Franţa, purtarea catolicilor a silit această ţară să separe biserica de stat şi să izgonească numeroase ordine călugăreşti; că, în Italia chiar, papa care pretinde că e putere politică, nu are nici un fel de raporturi politice cu statul italian; că Ungaria n'a avut concordat şi nu a tolerat nici cel mai mic amestec al papei în treburile statului, deşi în acest stat, catolicismul era religia dominantă a statului;

Reamintim onoratului guvern că ţara noastră are 3.000.000 catolici, însă de diferite naţionalităţi, concordatul ar fi mijlocul de a-i uni pe toţi, contra statului român, aşa cum arată ei înşişi dela unire şi până astăzi;

Aducem la cunoştinţa onoratului guvern, că ei, catolicii, au cerut formarea unui partid politic catolic şi credem că acest partid politic care va cuprinde pe toţi duşmanii noştri de ieri, este destul de periculos pentru siguranţa ţării noastre, ca să nu mai facem noi înşine greşala de a-i uni prin concordat şi a pune acest partid sub ascultarea unui şef, care nu e român, nu locuieşte în România şi nu are nici un motiv să iubească ţara noastră;

Cu sufletul plin de grijă, pentru siguranţa României noastre, cerem onoratului guvern să renunţe la concordat.

Acţiunea Românească

La Cluj s'a constituit de cîtva timp o nouă organizaţie sub numirea de *Acţiune Românească*.

Miscarea aceasta din Ardeal n'are a face absolut nimic cu luptele politice dintre partidele României întregite. Conform statutelor sale, Acţiunea Românească şi-a pus drept ţintă să înfruncească pe toţi românii de bine la lucrare sistematică, după următoarele principii:

1. A combate nesocotinţa şi egoismul rău înţeles al acelor mici de suflet, cari prin fapte şi vorbe negădănde, sau prin mijloace de condamnare, pentru a şi mulţumi lăcomia şi vanitatea, defăimau numele de român şi primejdiesc interesele mai înalte ale ţării şi ale neamului nostru.

2. A reduce şi a opri tenăciunea de întindere politică şi economică, manifestată de elementele străine de români, în dauna unităţii politice şi economice a acestora.

FOIŞOARA

Cuvîntare

— La sfîntirea de clopot —

«Glasul Domnului celui ce strigă în pustie: gătiţi calea Domnului».

Iubiţi ascultători, — Cu aceste cuvinte se începe sfîntirea apei celei mari pentru întreg anul. Sf. Ioan, cu botelul lui din pustie, pregătia calea tuturor oamenilor, celor ce-i ascultau glasul, care striga: «Botezaţi-vă şi vă îndreptaţi, că după mine vine Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii, care nu va boteza cu apă, ci cu Duhul sfînt».

Azi, când poporul nostru din această comună are o mult dorită sărbătoare, mi se dă bună ocaziune, să vă adresez aceste cuvinte de chemare, căci astăzi alinăm durerile mamei noastre biserici, care a suferit cîtiva ani, prin aceea că nemiloşii duşmani i-au răpit glasul de clopot, cu care chema pe credincioşi la mîngăirea în durerile lor sufleteşti, la îndreptare, şi la pregătire pentru o viaţă mai fericită şi mai creştinească.

Acum, cu ajutorul lui Dumnezeu, sărbămăm pe lângă sf. Duminecă şi deslegarea graiului

de mult aşteptat, cu care sf. biserică ortodoxă, ca o mamă bună, îşi adună fiii fără deosebire că-i sărac sau bogat, că-i frumos sau urât, şi tuturor le dă poveţe: pe cei bogăţi li învaţă să fie milostivi, pe cei săraci să fie răbdători, iar pe cei mari să fie smeriţi şi fără trufie...

Pentru ca să poată însă aduna deodată pe toţi în jurul ei, are trebuinţă de glasul răsunător care să străbată şi în casa cea mai îndepărtată, şi mişcând inima celor dinlăuntru, să-l asculte. Acest glas stă azi înaintea noastră, durerea mamei noastre azi e vindecată prin bunii ei fii, cari ca nişte creştini adevăraţi, neputînd suferi durerea iubitei lor mame, au pus umăr la umăr, au jertfit trupest, — rumpînd unul fiecare după putere şi tragere de inimă, — o parte din câştigul său, în credinţa că iubita noastră maică va fi şi mai departe rugătoare către Fiul ei şi Dumnezeuul nostru, şi va cere dela El, ca pe toţi acei fii ai săi, cari cu inimă bună şi plină de durere au fost şi vor fi pentru dănsa, să-i miluească de căteori vor avea trebuinţă de mare ajutor.

Dar sf. biserică primeşte la sine, precum ştiţi, nu numai pe cel viu, ci şi pe cel morţi, şi-i adăposteşte sub aripile sale; va să zică, la ea alergăm şi la bine, şi la rău, şi la viaţă, şi la moarte...

Cîtă bucurie ne face, înveselind inimile tinerilor şi a bătrînilor la sărbătorile cele mari, ca d. e. la sf. Paşti, când dela celce abia zice tată, până la cel din urmă moşneag, vezi cum se grăbesc cu feţele înviorate de nădejde către sf. biserică şi cum cîntă de frumos clopotele cu vocea de metal, vestind învierea Domnului...

Românii ortodocşi ai comunitii noastre dau dovadă, că în toate împrejurările, fie cât de grele, îşi păstrează credinţa veche, şi totdeauna o vor păstra senină şi neotrăvîită, precum ne învaţă sf. apostol Pavel: «Cu inima îndulcită de dragoste creştină el toate le răbdă şi le-a îndurată pe toate, prefăcînduşi în durere în duh de înţelepciune şi în isvor de virtuţi».

Rog şi eu, ca să deie bunul Dumnezeu, ca jertfele voastre, aduse cu atîtă însufleţire pentru legea noastră să nu fie trecute cu vederea, ci să le primească în jertfelnicul Său cel mai pe sus de ceruri, şi de acolo să-şi trimită darurile Sale bogate peste toţi binefăcătorii şi peste acela cari s'au obosit de l-au înfăptuit, jertfind bani şi timp. Bunul Dumnezeu să răsplătească munca şi osteneala.

Tu, Doamne, în vecii vecilor slăvit să fii de noi şi de fiii fiilor noştri, în cele trei feţe: Tatăl, Fiul şi Duhul sfînt, Amin.

Pr. M. Popovici.

Mijloacele Acțiunii Românești sânt: propaganda cu scrisul și graiul, și organizarea cât mai perfectă a puterilor de care dispune, pentru a se creia în fiecare centru al țării o sănătoasă opinie publică, hotărâtoare în orice lucrare de interes obștesc.

Ca orice popor tânăr, avem și noi elemente slabe și păcătoase. Vinovații trebuie descoperiți și înfățișați opiniei publice din țară. Disprețul de lege, de tradiție și de voința generală a poporului nostru, vor fi bătute de toți cei ce s'au adunat în jurul Acțiunii Românești, care cere dela toți slujbașii, mari și mici, dreptate, muncă și cinste.

Acțiunea Românească n'a pornit mișcarea pentru a lăsa în mână frâiele guvernului, ci numai pentru a îndrepta greșelile partidelor politice și a întări solidaritatea națională, de care avem trebuință.

Românii, formând majoritatea covârșitoare, au și dreptul d'a se impune și a-și apăra existența cu orice mijloace morale. Ei nu mai pot rămâne în inferioritate economică și culturală față de elementele, care au avut norocul să fie favoritele de împrejurări deosebite, politice și de altă natură. Ei au datorita d'a consolida *legea și stăpânirea românească*, pe pământul care-l iocuesc de veacuri, și să le înveșnicească. Așa lucrează, în țările lor, toate popoarele și toate națiunile.

INFORMAȚIUNI

Ministerul Instrucțiunii a dat ordin circular inspectoratelor și revizorilor din teritoriile alipite, prin care școlile minoritare — spre a putea funcționa — trebuie să aibă cel puțin 50 de elevi înscriși. O dintru se motivează prin faptul că s'au constatat abuzuri în Ardeal, unde s'au găsit funcționând școli cu institutori (părinți de stat) care nu aveau decât câte un elev într-o clasă.

Guvernul otoman are intenție să desființeze patriarhatul din Constantinopol, marele rabinat, precum și școlile particulare grecești, armenesti și evrești. De asemenea se va introduce alfabetul latin în locul alfabetului actual. Musulmanii din Egipt nu vor să recunoască de calif pe regele Hussein, protejatul Angliei.

Politică... Se anunță din Bocșa Banatului: Nici nu s'a fixat ziua alegerii pentru mandatul de deputat declarat vacant pe urma decedatului deputat G. Lipovan, și candidaturile se lansează din toate părțile. *Liberalii* vor candida probabil pe dr. I. N. Anghelescu, secretar general la industrie și comerț, fost deputat al Caransebeșului; *naționalistii* pe dl Dr. Caius Brediceanu, sau dr. I. Teicu; *argentinistii* pe dl Avram Imbroane; *torghizii* pe dl Batarzia.

Cunoașteți-vă, popoare!

Unul dintre cei mai apreciați publiciști francezi, G. Bienaimé, pledează în «Gazette de Prague» pentru o înțelegere între popoarele Micii-Întelegerii și între Polonia și scrie, între altele, următoarele:

«Cerem, pur și simplu, dela aceste două popoare (cehi și poloni) ca să se cunoască mai bine, pentru că să se aprecieze mai bine și ca să nu permită ca inimizii lor comuni să arate, unul altuia, caricatura dela ceace sânt în realitate. Am remarcat în România că multă lume instruită n'are decât o foarte vagă idee despre Polonia și tot așa despre Cehoslovacia. Mă grăbesc să adaug că am găsit aceeași ignoranță a referințelor române la un număr respectabil de poloni. — Românii, foarte mândri pe bogăția proverbială a câmpurilor lor de grâu și de porumb, cred ușor că Polonia este o țară săracă. Ajung îngâmfați din pricina petrolului lor, uitând că și Polonia posedă tot atât. Se neliniștesc de diviziunile (politice), cari domnesc în Polonia: «Cele trei Polonii, se vor contopi vreodată ele cu totul?» Și într'aceea simt și la ei trei Românii. Din partea polonă aceleași aprecieri lipsite de fond serios. Se cunosc puține lucruri din România și despre români; lumea polonă îi vede

înștineră. Colegiul scrutinător al Cercului electoral XV Oțuz (iu. T. Teisacane) dăut a alegerea a doi deputați mireni la sinodul ard diecezan, se va întruși, constituit și va proceda la scrutinarea protocoalelor prezentate. Dumneacă, în 31 Martie st. v. (13 April n) a. c. precis la ora 11 a. m. în Sf. Gheorghe, în sala festivă a prefecturii jud. Treisacane, Dr. G. Păltineanu, comisar consist. mirean.

În cauza portretelor A. Șaguna. În vara trecută am fost distribuit spre vânzare. Între librării noastre și alte câteva persoane 5, 10 resp. 20, 25 sau 50 portrete, artistic cofectionate în colorii, reprezentând, în splendid ornat arhieresc, pe nemuritorul A. Șaguna. Cu regret constat că cei mai mulți continuă a nu răspunde. Este dar motivată rugămintea ce le adresez să binevoiască a trimite de urgență, la adresa subsemnatului, sumele încasate, scăzând rabatul, spre a putea astfel acoperi măcar jumătate din cei 21.000. — lei cheltuiți în scopul confecționării a 1000 exemplare.

Preot provocator. În comuna Halmeu, rămânând vacant postul de preot reformat, a fost trimis dela Budapesta nou preot, unul cu numele Demjeny István. Vrednicul păstor credea că și la Halmeu se află în Ungaria și a rostit credincioșilor o predică strajnic împotriva românilor spunând, între altele lucruri cuminiți, că n'are să treacă prea multă apă pe Tisa, până când tricolorul, cu coroana Sfântului Ștefan și cu strămbă cruce, va fi alături pe clădirile din Halmeu. «Patriotul» preot să poftescă a și ținea viitoare predică pe la lădușești.

Bucuraștii port. Un consorțiu de industrii germane a trimis în capitală o delegație de ingineri, cari studiază chestiunea construirii unui canal navigabil de la București la Oțenița. Oferta vine din partea firmei Polensky et Zolner din Berlin, care posedă mijloace de a efectua această lucrare în timp cât mai scurt. Canalul, lucrat în beton, ar costa 600 de milioane, cu toate cheltuielile pentru instalațiile unui port modern în sudul capitalei. Consiliul tehnic superior studiază propunerea.

Progresele telefoniei fără fir. Ultima desfășurare interesantă în telefonia fără fir este hotărârea luată de «Great Western Railway» de a instala receptoare telefonice în toate trenurile expres spre a fi întrebuințate de pasageri, cari vor plăti o mică taxă suplimentară. S'au făcut experiențe încununată de succes în trenuri echipate cu receptoare telefonice și de unde s'a auzit perfect concertul transmis de stațiunea din Londra, pe când exresul călătorea cu o viteză de 80 mile pe oră.

Loteria Sindicatului Presei Române din Ardeal și Bănet, oferă publicului cel mai bun plasament. În schimbul sumei de 2 lei, costul unui bilet, oricine poate câștiga 100.000 lei. Loteria Sindicatului Presei Române din Ardeal și Bănet oferă 5412 câștiguri în sumă globală de 500.000

lei, având câștiguri principale de 100.000 lei, 50.000 lei, 25.000 lei, 10.000 lei etc. Loteria se va trage irevocabil la 16 August 1924 în Cluj, în prezența autorităților și a publicului. Câștigurile sânt garantate.

Cine dorește să aibă un frumos câștig fără nici un risc, să comande bilete de Loterie pentru «Căminul Presei» din Cluj. Comenzile se fac prin mandat postal, minimum costul a 10 bilete, la sediul Loteriei Sindicatului Presei Române, Cluj, Piața Unirii 29. Costul a zece bilete este 20 lei. Biletele se vor remite recomandat prin poștă.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrală. Dumineca viitoare va predica în catedrala noastră dl Dr. Ioan Stanciu, catehet.

Conferență. Duminecă, în 30 Martie n., va ținea în sala cea mare a prefecturii o conferință dl prof. univ. Dr. I. Lupăș despre: «Cum a devenit Sibiuul centrul bisericesc, cultural, politic și economic al românilor ardeleni». În seria de conferențe aranjate de desp. Sibiu al asociațiunii și secția Sibiu a Asociațiunii profesorilor secundari. Începutul la ora 6 p. m. Prețurile obișnuite.

Teatru. Turneul oficial al artiștilor Teatrului Național din Craiova: Sub conducerea dlui Alexandru Dan, profesor și director de scenă, artiștii de seamă vor juca în sala teatrului, Sâmbătă 29 Martie, *Kean*, în 5 acte, de Al. Dumas; Duminecă, 30 Martie, *Necunoscuta*, în 5 acte de Al. Bissou; Luni 31 Martie, *Hoști*, de Fr. Schiller. Începutul la ora 8 jum. precis. Bilete se găsesc la Librăria Foaia Poporului.

Chemare

Societatea română de înmormântare din Sibiu își va ținea adunarea generală ordinară Duminecă, 6 April 1924 la ora 3 d. a. În sala festivă a Reuniunii meseriașilor români din Sibiu, la care adunare membrii sânt chemați a lua parte.

Ordinea de zi:

1. Raport despre aprobarea statutului votat în adunarea generală extraordinară din 13 Mai 1923

2. Raportul general al comitetului despre activitatea societății în anul 1923.

3. Raportul casierului despre purtarea socotelilor și averea societății, censurarea socotelilor și a inventarului societății și descărcarea casierului și a comitetului pentru gestiunea anului 1923.

4. Alegerea comitetului administrativ pe un nou period de 3 ani (1924—26).

Din ședința comitetului administrativ ținută la 21 Martie 1924.

Timotei Popovici,
directorul societății.

Încă tot că o lume orientată și îndepărtată; cu greu sânt luați în serios. — Este penibil pentru un partizan convins al principiului naționalității, ca să constate că statele nouă sau înnoite ale Europei centrale, care își dădorec existența lor nouă acestui principiu de justiție, nu se inspiră de încredere reciprocă, pe care ar trebui să o simtă unele pentru altele. Este noroc că bărbății de stat au încredere; o dovedesc prin politica lor de uniune, pe care își dau silința de a o realiza și trebuie să-i feliciți pentru aceasta. Masele populare nu nutresc acest sentiment de stimă plină de încredere, care trebuie să fie baza înțelegerii durabile; calomniile interesate ale inamicului comun apasă încă asupra spiritului lor.

Imaginația, mai mult decât rațiunea, conduce sufletul popular, iar imaginația popoarelor este încă plină de colozii de ieri: Austria, Rusia, Germania! Carol cel mare și Barbarossa erau morți de o jumătate secol, și încă tot dominau imaginația populată. Și Anglia din 1923, Anglia lui Lloyd George, metropola celui mai vast imperiu al istoriei, rămâne încă speriată la ideea că Napoleon ar fi putut trece pasul de Calais.

Popoarele emancipate ale Europei nouă să prindă încredere în ele însele, să se prețuiască

după justa lor valoare, fără de umilire și fără de orgoliu, și să prețuiască și pe vecinele lor după cum merită, mai cu seamă dacă aceste vecine au suferit ca și ele în jug strein.

Să se renunțe la politica de clientelă, care împingea popoarele cele mici să se facă vaselele celor mari. Nu zace siguranța unei națiuni nici în protecția unei națiuni mari, ci mai curând în patriotismul acestei națiuni. Cele mai bune alianțe nu se încheie între un popor mare și unul mic, ci între popoare de aceeași putere, însușite de o stimă reciprocă între olaltă.

Opera acestor bărbăți de stat (clarvăzători, ai miciei înțelegerii) ar fi necompletă, dacă claritatea lor de vedere, pe care o manifestă în politica lor, n'ar câștiga teren și în spiritul popoarelor lor. Scriitorii, publiciștii, oratorii, conducătorii tinerimei au datorita de a contribui ca să între lumina în inimele națiunilor lor. Presa polonă și cehă ar avea în privința această o mare și folositoare misiune de îndeplinit.

Cuvinte de luat la inimă.

Vaccinarea se face la 1, 3, 4, 9, 10 și 12 April a. c. după amiază la ora 3, gratuit, în sala cea mare a consiliului orașenesc, Sibiu. Informațiuni mai de aproape se găsesc în publicațiunile afișate. *Consiliul orașenesc.*

Nr. 442/1923

(5) 1-3

Concurs repețit

Pentru întregirea parohiei nou înființate de clasa III din Nemșa, protopresbiteratul Mediașului, se publică nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitorilor preoțiști dela stat și stola statorită prin conculul comitetului parohial din 26 Octombrie 1923 precum și 6 jugare porțiune canonică.

Concurenții să și înainteze cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul indicat, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta și face cunoștință cu poporul.

Mediaș, la 28 Decembrie 1923.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Mediașului în înțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mireea,
protopop.

Nr. 584/1924

(33) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor mai jos însemnate din protopresbiteratul Târnava, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Chesler, concurs repețit, venitele statorite în coala B., intravilan pentru zidirea în a. c. a casei parohiale, — sesiune parohială 18 jugare, plus ce se va mai câpăta dela stat la improprietărire, 2 zile lucru (clacă)

2. Craclunel — concurs repețit, — venitele fasonate în coala B., casă, sură grajd, grădină, 21 jugare pământ arător și fanaș, plus ce se va mai câpăta dela stat la improprietărire, câte o ferdela cucuruz și o zi de lucru (clacă) dela fiecare familie.

3. Abuș, venitele fasonate în coala B., — loc de casă parohială, 8 $\frac{1}{2}$ jugare pământ, o ferdela cucuruz și o zi de lucru dela fiecare familie.

4. Bernada, venitele din coala B. și loc de casă parohială, 19 jugare pământ, o ferdela cucuruz o zi de lucru dela fiecare familie. —

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc în Cetatea de Baltă în termenul deschis, — conform legilor în vigoare.

Cetatea de Baltă 1/4 Martie 1924.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tr. Târnava.

Nicolae Toderan
protopop

572/924

(17) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II. din Brad, parohie de clasa primă, se publică de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sânt cele fasonate în coala B. Este și casă parohială. Concurenții sânt poșiți a înainta cererile concursuale subsemnatului oficiu protopresbiterat și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare a se prezenta la sf. biserică spre a predica, eventual a celebra. Brad, la 21 Februar 1924.

Oficiul protopopesc al Zarandului în înțelegere cu comitetul parohial.

Pompliu Piso, m. p.
protopresbiter.

Nr. 113/924

(10) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III. Răușor, protopresbiteratul Olutului, se publică nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea venitorilor preoțiști dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile instruite în conformitate cu cu normele în vigoare la oficiul protopresbiterat Olutului, în termenul deschis și până în 8 zile înainte de alegere să se prezinte în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Șercaia, 30 Ianuar 1924.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. Olut.

Vasile Stoicanca
adm. prot.

Enciclopedia Română

de Dr. C. Diaconovich, complet 3 tomuri, se rescumpără de la bibliot. W Krafft, Sibiu.

(31) 1-3

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna

Au apărut într-un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrații. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentane din viața sa. Se află la

Librăria Arhiepiscopale din Sibiu

Prețul: 25 Lei

La Librăria Arhiepiscopale din Sibiu se află de vânzare

Parți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dnii Ioan Meșianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

La Librăria arhiepiscopale se află de vânzare:

1. Mineiul Inei Maiu

cu litere cirile, tipărit în Sibiu, în tipografia episcopescă la 1854, legat, ceva cam întrebunțat, 120 Lei.

2. Mineiul lunel Octomvrie

cu litere latine, tipărit în București, în tipografia cărților bisericești la 1908, broșat, neîntrebunțat, 60 Lei.

3. Didahii,

sau cuvinte de învățătură la Duminicile s. Pareșimii și la sărbătorile împărătești, ale lui Ilie Mitropolit episcopul Cernăuți și Calavritei, tipărite de Veniamin, mitropolitul Moldovei, și reșarite în București în tipografia cărților bisericești la 1897, legat în piele roșie cu ornamente, neîntrebunțat, 220 Lei.

4. Psaltirea

publicată românește la 1857 de d. conul Coreș, reproducă cu un studiu bibliografic și un glosar comparativ de B. Petricicu-Hașden. Edițiunea Academiei Române. Tomul I. București, 1881, legat solid, neîntrebunțat, 60 Lei.

Au sosit la Librăria Arhiepiscopale

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noțiuni literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Clipse de nitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală, Lumea copiilor, Steaua copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca inimii, Biblioteca Energia.

Tipografia și Librăria diecezană, Arad**Extras din catalog**

Potir cu piedestal din bronz, păharul din argint aurit la 1500— și 2200—; din argint curat și aurit la 7500— și 8000— lei.

Linguriță, la sf. cuminăcătura din argint la 450—, din bronz aurit la 200— lei.

Disc din bronz aurit la 150— lei, din argint aurit 1000— lei.

Copie cu ascuțit de oțel la 260— lei.

Cuție pentru sf. cuminăcătura la bolnavi, din bronz argintat 2000— lei.

Cuție pentru mir, burete, foarfeci, la sf. botez, din bronz argintat 2000— lei.

Cuțitaș pentru miruit 120— lei.

Candele de argint de China sau Alpaca la 550— și 800— lei.

Cădelnițe, după ritul ortodox, din bronz argintat la 1000— și 1500— lei.

Cruci pe altar, sau portative, din lemn frumos lucrat la 50— lei, din argint de China cu Domnul Hristos gravat în cruce și cu decoruri, bucată la 1400—, iar din bronz argintat 550— lei.

Litir d'n argint de China la 3500— și la 4500— lei.

Tavă pentru anafora, dela 400— lei în sus.

Burete presat (pentru antimi) la 15— lei.

Unelte de bronz pentru prapori, 600 lei.

Cruce pentru molitvelnic din argint de China 500— lei, iar din aramă argintat la 180— lei.

Steluță din bronz aurit 150— lei, iar din argint aurit 280— lei.

Pristornic (sigil pentru sfintele prescuri) lemn de teiu, bucată 25— lei.

Cană pentru încălzit apa (pentru căldură-teplotă) din bronz argintat, 80— și 100— lei.

P. O. public este rugat, să-și facă comanda de sărbători cât se poate de timpuriu. Comanda făcute în timpul ultim, eventual nu ajung la vreme.

(26) 2-3